

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

*Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Interesna skupina lokalnih interesov*

2

Številka: 020-01/13-43/
Ljubljana, 6. november 2013

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interestna skupina lokalnih interesov sta na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) oblikovali naslednje

P o r o č i l o

k obravnavi problematike sodelovanja Vlade z lokalnimi skupnostmi, financiranja občin in realizacije Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interestna skupina lokalnih interesov sta na skupni seji 28. oktobra 2013 ter Interestna skupina lokalnih interesov na 1. korespondenčni seji (nadaljevanje 14. seje), ki je potekala med 4. in 6. novembrom 2013, v okviru točke »Sodelovanje Vlade z lokalnimi skupnostmi, aktualna problematika financiranja občin in realizacija Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije«, nadaljevali z razpravo o vsebini sklepov zapisnika srečanja med Vlado in Mestno občino Ljubljana, ki je bilo 23. 7. 2013, in na podlagi razprave sprejeli sklep, da Državnemu svetu predlagata, da Vladi Republike Slovenije posreduje naslednjo

p o b u d o:

Državni svet apelira, da se Vlada Republike Slovenije odzove vabilu na srečanje z Združenjem občin Slovenije, Skupnostjo občin Slovenije in Združenjem mestnih občin Slovenije in z njimi vzpostavi konstruktiven dialog glede aktualne in predvidene zakonodaje, ki ima neposredne posledice na financiranje in delovanje lokalnih skupnosti.

O b r a z l o ž i t e v:

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interestna skupina lokalnih interesov sta na skupni seji 14. 10. 2013, na pobudo državnega svetnika Branka Šumenjaka, obravnavali zapisnik srečanja med Vlado Republike Slovenije in Mestno občino Ljubljana (v nadaljevanju: zapisnik), ki je bilo 23. 7. 2013.

Sodelovanje Vlade in Mestne občine Ljubljana kot glavnega mesta ureja Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije (v nadaljevanju: ZGMRS). Če je sodelovanje predstavnikov Vlade in Mestne občine Ljubljana namenjeno skupnemu reševanju vprašanj, ki zadevajo Mestno občino Ljubljana kot glavnega mesta in se nanašajo na naloge in področja iz tega zakona, po mnenju državnih svetnic in državnih svetnikov njuno sodelovanje ni problematično, medtem ko tovrstna srečanja niso namenjena obravnavi problematike oziroma področne zakonodaje, ki zadeva vse občine. Člani komisije in interesne skupine so ocenili, da vsebina zapisnika kaže, da so na omenjenem srečanju, ki naj bi imel podlago v ZGMRS, potekali tudi pogovori o problemih (npr. vrtci, šole, dom za ostarele, problematika zemljišč, muzej, pravilnik v povezavi z indeksom razvojne ogroženosti), ki zadevajo vse slovenske občine in ne samo Mestne občine Ljubljana kot glavnega mesta. Vse občine se soočajo s podobnimi težavami in problemi, zato bi morale biti vse deležne enake obravnave.

Zaradi ugotovitve, da je Vlada z Mestno občino Ljubljana na srečanju 23. 7. 2013 razpravljala in tudi oblikovala sklepe, ki nimajo podlage v Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije, sta se Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov odločili, da ponovno skličeta skupno sejo in nadaljujeta z razpravo v okviru točke dnevnega reda *»Sodelovanje Vlade z lokalnimi skupnostmi, aktualna problematika financiranja občin in realizacija Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije«* in na skupno sejo povabita predstavnike Vlade, Mestne občine Ljubljano, Združenja občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije, da bi se seznanili z realizacijo sklepov, ki sta jih sprejeli Vlada in Mestna občina Ljubljana na tem srečanju, in da bi dobili odgovor, kako bodo ostale občine vključene v pripravo predvidenih sprememb področne zakonodaje.

Na skupini seji Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesne skupine lokalnih interesov, ki je bila 28. 10. 2013, je vodja Službe za lokalno samoupravo na Ministrstvu za notranje zadeve državne svetnike seznanil, da Vlada do tega gradiva nima uradnega stališča.

V zvezi z zapisnikom srečanja med predstavniki glavnega mesta in Vlado so člani Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesne skupine lokalnih interesov dobili pojasnilo, da je Ministrstvo za notranje zadeve takoj, ko je bil zapisnik poslan resornim ministrstvom, opozorilo, da vsebina zapisnika srečanja med Vlado Republike Slovenije in Mestno občino Ljubljano ni vsebina dogovora med Vlado Republike Slovenije in glavnim mestom Republike Slovenije, ki se nanaša na 5. člen ZGMRS, ampak vsebuje številne zakonodajne iniciative, ki se ne nanašajo na opravljanje funkcije glavnega mesta, ampak delovanje občine kot take. Zaradi navedenega je pristojno ministrstvo resornim ministrstvom predlagalo, da v okviru priprave dogovora, ki ima podlago v 5. členu ZGMRS, določijo projekte, ki so skupni in so predmet dogovora z glavnim mestom. Državni svetniki so dobili zagotovilo, da večina zakonodajnih iniciativ iz zapisnika omenjenega srečanja ne bo predmet dogovora med Vlado in glavnim mestom, ker tja ne sodijo.

Državne svetnice in državni svetniki se strinjajo s predstavljenim stališčem vodje Službe za lokalno samoupravo na Ministrstvu za notranje zadeve in pričakujejo, da bo dogovor med Vlado Republike Slovenije in Mestno občino Ljubljana, ki je v

pripravi, odražal to stališče in bo vključeval le projekte, ki so predmet Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije.

Državne svetnice in državni svetniki tudi ugotavljajo, da združenja občin pozdravljajo sodelovanje visokih predstavnikov Vlade in Mestne občine Ljubljana kot glavnega mesta in dogovarjanja v okviru Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije, medtem ko je na tem nivoju nesprejemljiva obravnava širše problematike, ki zadeva vse slovenske občine in zahteva enako obravnavo vseh občin. Državni svetniki se s tem stališčem v celoti strinjajo.

Komisija in interesna skupina hkrati ugotavljata, da Združenje občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije izpostavljajo problematičnost njihove komunikacije z Vlado, saj se na njihove prošnje za srečanja, na katerih bi predstavili težave občin, sploh ne odziva. Če bi se visoki predstavniki Vlade odzivali na vabila združenj občin, bi v okviru takega sodelovanja razrešili vrsto odprtih vprašanj in odpravili marsikatero težavo, ki danes povzroča zaplete pri sprejemanju zakonov, ki so ključnega pomena za konsolidacijo javnih financ. Zaradi navedenega združenja občin apelirajo, da Vlada z njimi vzpostavi konstruktiven dialog, kar so državne svetnice in državni svetniki tudi podprli, ker ocenjujejo, da Vlada z združenji občin ne sodeluje v zadostni meri, pri čemer je najboljši pokazatelj Predlog zakona o davku na nepremičnine, o katerem so se želeli predstavniki vseh treh združenj občin pogovarjati s predsednico Vlade in njenimi sodelavci, a so bili zavrnjeni, medtem ko teh težav druga interesna združenja niso imela.

Komisija in interesna skupina sta bili obenem seznanjeni, da je Ministrstvo za notranje zadeve začelo pripravljati spremembe in dopolnitve Zakona o financiranju občin (v nadaljevanju: ZFO-1C) zaradi poenostavitve sistema transferov občinam, ureditve taks in okoljskih dajatev v skladu s področno zakonodajo in odločitvami Ustavnega sodišča, hkrati pa je dobilo navodilo za pripravo izračunov za morebitno spremembo formule za primerno porabo v ZFO-1C. Analize namreč kažejo, da občine z več prebivalci dobijo sorazmerno manj sredstev, občine z manj prebivalci pa dobijo sorazmerno več sredstev glede na opravljene storitve, pri čemer je največja obremenitev (tretjina vseh sredstev, ki jih dobijo občine) vezana na predšolsko vzgojo. Združenja občin, kljub izkazanim anomalijam, predvidenim spremembam niso bila naklonjena. Na podlagi pripravljenih izračunov glede formule primerne porabe je bila sprejeta odločitev, da ZFO-1C ne bo spreminjal formule primerne porabe, ampak bo vseboval le spremembe in dopolnitve, ki nimajo neposrednih finančnih učinkov. V tem trenutku se namreč ne želi vnašati nestabilnosti v sistem financiranja občin (predvidena sprememba formule bi povzročila, da bi večina občin prejela manj sredstev in le četrtnina občin več sredstev), poleg tega je v postopku sprejemanja Predlog zakona o davku na nepremičnine, ki posega v sistem financiranja občin. Državne svetnice in državni svetniki ugotavljajo, da združenja občin pozdravljajo namero pristojnega ministrstva, da v tem trenutku ne bodo predložene korenite spremembe sistema financiranja občin, upajo pa, da bodo njihove pripombe k Predlogu zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 upoštevane in na koncu sprejeta kompromisna rešitve glede predvidene spremembe 21. člena Zakon o financiranju občin.

Državne svetnice in državni svetniki so bili seznanjeni, da je Vlada zavezala Ministrstvo za finance in Ministrstvo za notranje zadeve, da tekom prehodnega

obdobja spremljata učinke davka na nepremičnine na višino in strukturo oziroma vire financiranja občin ter na podlagi analize pripravita spremembe financiranja občin za zagotovitev primerne višine prihodkov posameznih občin najkasneje do izteka prehodnega obdobja. Državne svetnice in državni svetniki so se tudi seznanili, da je Ministrstvo za notranje zadeve predlagalo Ministrstvu za finance, preden je ta uradno predlagal zakon o davku na nepremičnine, da bi spremenili Zakon o financiranju občin in določili, da davek na nepremičnine v celoti pripada občinam. Do tega ni prišlo, predvsem zaradi pomanjkanja časa, ki je potreben za korenito spremembo sistema financiranja občin, ki temelji na dveh stebrih, in sicer na financiranju obveznih nalog preko primerne porabe in financiranju razvojnih nalog preko nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. V sedanjem sistemu financiranja imajo občine z manj prebivalci več prostora v okviru finančnih virov za obvezne naloge, ki jih lahko prenašajo za izvajanje razvojnih nalog, medtem ko morajo občine z več prebivalci del nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča namenjati za obvezne naloge.

Državni svetnik Metod Ropret, ki v Državnem svetu zastopa interese 1. volilne enote s sedežem v Mestni občini Ljubljana, bo skupaj z državnim svetnikom Dušanom Strnadom, ki v Državnem svetu zastopa interese 22. volilne enote s sedežem v Grosuplju, predložil v obravnavo predlog za spremembo območja Ljubljanske urbane regije, ki je bila kot najrazvitejša regija v programskem obdobju 2007- 2013 upravičena le do 2,67% razpoložljivih sredstev OP krepitve razvojnih potencialov, čeprav predstavlja 26 občin z okoli 500.000 prebivalcev oziroma četrtino slovenskega prebivalstva. Njun predlog je, da se koncept financiranja občin za namene razvoja regije spremeni na način, da se Mestna občina Ljubljana financira v okviru Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije in izvzame iz Ljubljanske urbane regije, v kateri so preostale občine (npr. Brezovica, Ivančna Gorica) zaradi visoke stopnje razvitosti Mestne občine Ljubljana na slabšem in upravičene do manj sredstev kot po razvitosti primerljive občine v drugih regijah ali celo do manj sredstev kot bolj razvite občine v slabše razvitih statističnih regij. S tem predlogom soglaša tudi Mestna občina Ljubljana.

Predsednik Komisije za lokalno samoupravo
in regionalni razvoj
Jernej Verbič, l.r.

Vodja Interesne skupine lokalnih interesov
Milan Ozimič, l.r.